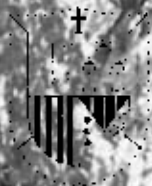

Gener de 1997
Número 3
Butlletí informatiu
Full d'informació municipal

Ajuntament de Copons

Camí Ral

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons

Carrer de Vilanova

Placeta d'en Giralt

Construcció del pont sobre la riera de Sant Pere (primera fase) any 1937

Belles tradicions

Els camins rurals: una eina per a la preservació del territori

Itinerari: Copons, Molí de la Roda, Copons

FC Copons

Resum d'activitats i actes

De Copons

La terra badalla

Plantes silvestres

Dentició transitòria definitiva

El bon fumador

Apunts de Copons

Imatges per al record

Editorial

No és bona idea !

El que pensen fer, o es diu que pensen fer, amb la carretera C-1412 que passa pel poble **NO ÉS UNA BONA SOLUCIÓ.**

No és sensat que deixin inacabada una pista on la gent circula a 120 km/h (la ctra. C-1412 que baixa d'Andorra) i de cop et trobis amb quatre revolts i dins el poble.

No és sensat que ara, tres anys després, vulguin arranjar un altre "tramet", no just on van acabar i van deixar el problema, sinó passat el poble, just per aconseguir que els que pugin ho puguin fer també a 120 km/h per trobar-se novament dins del poble.
NO SÓN BONES IDEES!

Per a la gent de Copons, que a l'estiu fa vida a la piscina, o els escolars que fan activitats al poliesportiu o al carrer, no és sensat el que volen fer amb la carretera. Ni per als qui a l'hivern esperen l'autobús, ni per a aquells que tenen el garatge a peu de carretera és desitjable tocar una carretera ràpida. Ni per als conductors trobar-se amb "colls d'ampolla o embuts", i menys atravesant un poble.

Des d'aquestes pàgines del butlletí volem aixecar el crit al cel i demanar que el que es faci, sigui el més sensat per als veïns i usuaris de la C-1412

Els carrers de Copons

Carrer de Vilanova

Text: Club Escolar 3C

Foto: Ramon Serra

El nom del carrer, que en llenguatge actual podríem dir que és la pota sud del poble, és el que es va donar a l'antic camí ral a què es va plantar una guingueta, amb alguna altra casa edificada a banda i banda, a partir de la construcció de l'església actual a l'extramur del castell de Copons.

El poble, que va néixer a partir de la plaça Major, quan va tenir necessitat d'expandir-se ho va fer seguint el camí.

Allò era l'eixample, formant la part nova o annexa: una vila nova. I aquest és el nom que li ha quedat per sempre més, que per normes ortogràfiques s'escriu en una sola paraula: Vilanova.

Algunes de les cases del carrer Vilanova són construïdes amb pedres "sobreres" del Castell, del qual és difícil trobar el rastre. Les que no tenen pedra són fetes amb fang pastat encofrat entre fustes.

Per tant aquest carrer no té històries de personatges.

Però sí que té una raó d'existència.

En temps feudals de l'edat mitjana, quan dos murs cercaven el castell les terres de conreu eren portes enfora del recinte.

El 1640, essent virrei Dalmau de Queralt, comte de Santa Coloma, que representava la noblesa castellani-tzada, va tenir lloc el Corpus de Sang, durant la Guerra dels Segadors. I el comte va morir assassinat quan intentava embarcar per fugir. En aquells temps era president de la Generalitat el famós canònic de la Seu d'Urgell Pau Claris.

Amb aquests esdeveniments es va aconseguir una certa independència del senyor de Copons i, d'aquesta manera, els rebassaires van començar a viure més desfogadament i anaren edificant les seves cases al costat del castell, eixemplant el poble extramurs, aprofitant pedres del castell abandonat de feia temps.

Així va poder veure nova llum la Vila Nova a ambdós costats del camí ral que portava cap a Igualada seguint el riu Anoia. I el repoblament que així neixia va ser l'origen del carrer de la Vilanova actual.

Dins el carrer de Vilanova es troba la plaça de Gelabert, a la cruïlla dels carrers de Vilanova i Pere Palomas, també coneguda com a plaça de Giralt.

El nom d'aquesta plaça és desconegut per la majoria dels coponencs.

Vista del carrer de Vilanova

Vista aèria del carrer de Vilanova i plaça de Giralt

Placeta d'en Giralt

Sense conèixer el motiu de ser batejada amb aquest nom, l'esmentada plaça la forma la cruïlla entre el carrers de Vilanova i Pere Palomas.

És de forma irregular, més aviat fent un dibuix triangular.

La majoria dels que habiten avui a Copons ignoren el nom d'aquesta placeta, i li donen el nom de cal Llacuna, per tenir dins del seu recinte una casa propietat dels Llacuna, que havia estat fa alguns anys una fleca de forn de llenya.

També ens han dit que li dèiem placeta d'en Gelabert.

En el nomenclàtor municipal no figura cap nom. Les cases són dels carrers de Pere Palomas o de la Vilanova. Però val la pena d'esmentar-la per a guardar-ne el record.

Sant Pere de Copons

Construcció del pont sobre la riera de Sant Pere, (primera fase) any 1937

Text: Club Escolar 3C

Fotos: cedides per Pere Torrents

Durant la Guerra Civil espanyola (18 juliol 1936 - 1 abril 1939) es va començar a construir el pont sobre la riera de Sant Pere, quan a la caseria de Sant Pere de Copons eren habitades nou cases amb una població de 42 persones, ben diferent de les tres que habiten a començament de l'any 1997, seixanta anys després.

Cal poder observar la tècnica emprada per fer l'ull del pont, amb unes bastides fetes amb la combinació de cabirons, llates i taulons per a treballar a certa alçada. Sense cap mena de màquina era una feina de mans i temps.

Per això es va contractar un bon nombre de persones, bona part d'elles residents a Sant Pere, encara que també n'hi havia del nucli urbà de Copons amb 513 persones, que plegats amb els de Sant Pere sumaven l'interessant i curiós cens de 555 habitants.

Els treballadors eren dirigits per **Francesc Closa Segarra**, "el Cisquet del Castell", que el podem reconèixer a la fotografia, junt amb els germans **Perfecte**, **Antoni** i **Josep Torrents**, "Perfecto, Antonio i Pepet de cal Ros", l'**Antoni Torrents**, "el Ton del Cisco", el seu fill **Pere Torrents**, "Peret del Ton del Cisco", el **Josep Torra** de cal Vicenç de Comalats, entre moltes altres persones de Sant Pere i Comalats i potser alguna del nucli del poble de Copons.

Ens agradaria que totes les persones que reconeixin els altres components de la fotografia en donin els noms, per a poder fer un arxiu sobre la història de Copons.

En la segona fase de la construcció del pont de Sant Pere hi va participar l'**Emili Romeu** de cal Topeta.

També ens agradaria poder saber la colla que treballava amb ell i els anys que es va fer, ho sabeu?

Vista de la Vall d'Ordesa, 9 de setembre de 1996

Construcció del pont al camí de St. Pere, 1937

Alguns dels treballadors

Text: Mònica Gudayol
Fotos: Josep Riera, Jordi Oset

Belles tradicions

Podria estar-me una llarga estona darrera els vidres del balcó, mirant el meu poble, Copons.

I mentre el miro veig quatre o cinc homes treballant a l'hort, un avi cull mongetes, l'altre crema canyes i treu les males herbes, un tercer arregla un marge i l'últim només se'l mira, potser tan sols ha anat a passejar...

D'entre tots ells no n'hi ha cap de jove i això em fa pensar que d'aquí a pocs anys tots aquests horts, que ara fan goig de veure, potser estaran perduts i deixats, i és una llàstima, ja que és una gran sort arribar a casa i poder menjar verdures de l'hort acabades de collir.

De totes maneres, cultivar un tros de terreny requereix certa dedicació i necessita moltes hores de feina: treure les herbes, fangar-lo, regar-lo... i això molta gent jove no pot fer-ho per diferents raons, ja siguin de treball, residència fora del poble... entre d'altres.

No obstant això, crec que seria positiu aprendre com portar, encara que sigui petit, un trosset d'hortet.

Aquesta petita reflexió només és una introducció per parlar de les tradicions i costums d'un poble, però aquest no era el tema del que us volia parlar.

En aquesta nova secció titulada belles tradicions, m'agradaria parlar-vos tal com diu el nom, de les petites coses que fan gran un poble.

Si us pareu una estoneta a pensar, amb totes les coses que té Copons, veureu que el patrimoni cultural és o era ric. Podria començar, recordant que no fa pas gaires anys, Copons tenia un grup de bastoners. Actualment tenim dos gegants, la cuca i un cap-gros, les caramelles (amb l'antic ball de faixes i el ball de cintes), l'hereu i la pubilla, el ball de la crespella, la cavalcada de Reis... Per encetar aquesta nova secció us parlaré dels gegants "el lleig", la Roseta de Copons i el Ramon; "la cuca" i el cap-gros "Sebastià Llorens".

El naixement d'aquests personatges ha estat diferent per a tots ells. El més antic de tots és el gegant "lleig", us preguntareu el perquè d'aquest nom, però no us puc donar la resposta, el batejo amb el nom de lleig perquè és com s'anomenava popularment a causa del seu aspecte. El recordo amb un barret de copa negra i un nas molt gros de color vermell, de tota manera, era un gegant simpàtic i divertit.

Aquest gegant va ser fet l'any 1978 juntament amb la "cuca", aquesta darrera encara la fan correr els nens el dia de la Festa Major, però el gegant lleig actualment no sé si es conserva en bon estat o ha desaparegut. L'any 1979 es va fer la Roseta, l'estructura de la geganta va ser dissenyada per la Rosa M. Colindres, la Montserrat Galí i el Manel Tudó, el vestit va ser confeccionat per diversa gent de Copons.

El gegant "lleig", 1978

La geganta Roseta, 1979

Aquesta senyora va anar a ballar a molts pobles de la nostra comarca i era famosa pels seus balls que li feien fer els membres de l'antiga colla de geganters (dic antiga perquè en aquests moments no hi ha cap colla gegantera).

La Roseta, però, necessitava una parella per poder ballar encara millor; en aquell moment es va decidir fer un nou gegant, i se'n va fer càrrec la Lourdes Senties i els nens de l'escola, això va tenir lloc l'any 1986. I com tots sabeu es va batejar amb el nom de Ramon. Una cosa que caldria assenyalar és el fet que aquest gegant va amb pantalons.

Doncs bé, ja teníem la parelleta per poder fer-los ballar, però ara el problema és un altre, no hi ha gent per formar cap colla gegantera.

El Ramon i la Roseta s'han d'esperar que arribi la Festa Major de la Mare de Déu d'Agost per poder ballar tots dos junts.

L'estiu de l'any 1991 tres amics vàrem organitzar una escola d'estiu. Entre d'altres activitats, una d'elles era fer un cap-gros amb tots els nens, d'aquí va neixer el sol, que en honor al nostre patró es va batejar amb el nom de Sebastià, triat pel seu padri Jordi Cirera, i de segon nom Llorenç, escollit per la seva padrina Montserrat Galí.

Ara que ja els tenim tots creats, m'agradaria aprofitar l'avinantesa per explicar-vos que els vestits dels gegants estan molt malmesos (queixalats per les rates, bruts de pols,...) i potser ja tocaria que per la pròxima Festa Major ells també puguessin estrenar vestit nou. Però això no serà possible sense la nostra ajuda; així, doncs, voldria fer un reclam i demanar la vostra col.laboració.

Mentre escric aquestes quatre ratlles, ho faig a costat del balcó, i de tant en tant em miro el poble, i seieu què he vist? Un jove cultivant un hort i unes nenes petites que s'ho miren mentre juguen. De cop i volta un somriure ha sortit del meu cor, al pensar que d'aquí uns anys aquestes petites coses continuaran al ritme del temps i espero que mai es perdin.

Els gegants, el Ramon, la Roseta i el cap-gros Sebastià Llorenç

Els camins rurals: Una eina per la conservació del territori

Text i fotos: Toni Marimon

La correcció dels desequilibris territorials i l'estímul del desenvolupament econòmic dins l'àmbit rural és un dels grans reptes que la societat actual ha d'afrontar. Una societat avançada no pot donar l'esquena al món rural i deixar el seu destí en mans dels seus propis recursos perquè les limitacions són moltes (geogràfiques, econòmiques...) i el món rural necessita de la complicitat de tota la societat per al seu desenvolupament.

Les vies rurals formen part d'aquest territori que molts coincidim que s'ha de preservar (polítics, ciutadans d'àmbits urbans, habitants de municipis rurals). És clar que són eines bàsiques per augmentar la rendibilitat del patrimoni territorial, per a la defensa en cas d'incendis i per al gaudiment equilibrat i sostenible del territori, però la dificultat ve a l'hora de plantejar-se sobre qui han de recaure el manteniment i gestió d'aquests camins. Si deixem aquesta competència en mans de l'Administració Local, amb els recursos dels quals es poden disposar, resoldre aquest dèficit viari és gairebé utòpic si no hi ha una major involucració d'altres àmbits administratius superiors; especialment l'àmbit autonòmic, en la configuració i execució d'un Pla de xarxa de camins rurals i veïnals i, així, poder tenir un territori estructurat.

Des de l'Agrupació de Defensa Forestal som sensibles a aquesta problemàtica i ens hem proposat contribuir amb les nostres modestes possibilitats, canalitzant les possibles subvencions que com a ADF podíem rebre per a la millora dels camins del nostre municipi.

Durant el mes de març es va condicionar la base dels camins de la Muntanya i Cal Queta, amb un pressupost total de l'obra que pujava 1.349.160' - PTA, de les quals 693.750' - PTA provenien d'una subvenció de la Diputació de Barcelona, 155.410' - PTA les va aportar l'Ajuntament i 500.000' - PTA les va finançar la Generalitat.

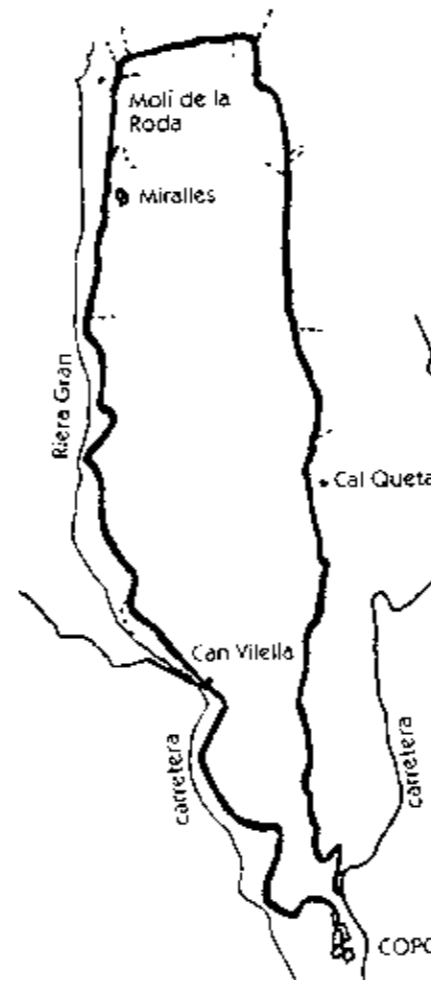
Ja el mesos d'octubre - novembre s'ha fet l'arranjament del camí que va de la carretera C-1430 cap a Sant Pere i Comalats i torna a la mateixa carretera a l'alçada de Cal Garsa. El cost de l'obra puja 1.265.000' - PTA. 750.000' - PTA es finançaran a través d'una subvenció de la Diputació de Barcelona i 515.000' - PTA les aportarà l'Ajuntament. Cal dir també que els veïns de Sant Pere cregueren oportú fer una estesa de grava en el recorregut entre la carretera i l'esmentat veïnat, el cost de la qual es de 300.000' - PTA i està finançat pels mateixos veïns. Amb tot això, des de l'ADF creiem que hem fet un petit però per a nosaltres important pas, en la millora dels malmesos camins del Municipi.

Arranjament del camí de La Muntanya

Itinerari: Copons, Molí de la Roda, Copons

Text: Extret de la publicació de la Unió Excursionista de Catalunya: La comarca d'Anoia excursions, pobles, paisatges de Gener Aymamí i Domingo. Accésit al XXX Premi Sant Bernat 1995 Foto: Ramon Serra

- 0,00 h** Copons.- Sortim de Copons tot seguint la carretera que duu a Veciana.
- 0,30 h** Can Vilella; berenador situat a uns 2 quilometres de Copons; aquí comencem l'itinerari tot seguint pel costat del riu fins a trobar una pista provinent de la propera carretera que seguim cap a la dreta en direcció a mas Lloretó.
- 0,45 h** Deixem la pista que retomba cap a la dreta i seguim de front, el camí va pel costat de la riera Gran o torrent de l'Olla. En ser en una petita esplanada amb unes característiques lloses planes i a uns 50 metres d'un bassal, cal deixar el camí que seguim i pujar a la dreta entremig d'uns pinets per arribar en pocs metres a una pista de terra on seguim cap a l'esquerra.
- 1,00 h** Gran masia abandonada un xic enlairada a la dreta del camí, a l'esquerra i a l'altre costat d'uns camps podem veure la bassa i l'obrador d'un molí hidràulic.
- 1,13 h** Cal estar atents i seguir un corriol a la dreta que s'enfila, gairebé resseguint uns fils elèctrics, pel vessant nord d'un turó on es troben les runes del que fou petit nucli de Miralles, hi ha restes de les cases, del fossar, d'una cisterna molt ben conservada i de l'església de Sant Salvador de la qual es conserven les parets laterals, el sostre és enfonsat i l'interior és ple de runes. El campanar és una ferma torre quadrada amb finestres espitlleres que junt amb la ubicació aturonada li deuen conferir un aspecte de fortalesa. Des d'aquest puig es pot gaudir de bones panoràmiques d'un paisatge en el qual destaquen els camps perfectament conreats i alguna masia abandonada. Baixem per un corriol que surt del costat de l'església.
- 1,33 h** Retrobem la pista i seguim a la dreta.
- 1,45 h** Molí de la Roda o molins de Segur, ja que era el casal senyorivol dels barons de Segur, és troba en un indret molt pintoresc, fins no fa gaires anys hi havia una roda hidràulica de grans dimensions i de més de dos-cents anys d'existència, actualment els trossos ornen una font. L'edifici és un gran casal del principi del segle XVIII de planta quadrada i torre annexa on es residien els barons de Segur i on tenien les antigues presons. Avui el lloc és emprat per a estades de colònies i tot el conjunt és molt ben arranjat. Malgrat trobar-nos en terra segarrenca aquest indret és molt fresc i ric en aigües, si seguim el curs del riu cosa d'uns cent metres veurem com brolla l'aigua, ens trobem en un dels possibles naixements del riu Anoia. Sortim del molí pel costat de la capella dedicada a la Mare de Déu de Montserrat i en ser a una propera pista la seguim cap a l'esquerra tenint a la dreta el feréstec racó de la riera Gran. Als pocs metres, després de creuar un pont, seguim pel primer trencall de la dreta, de seguida deixem una pista a l'esquerra, la nostra va pujant pel costat d'uns camps.
- 2,00 h** Deixem a la dreta una pista que va cap a una casa i a l'esquerra les runes d'una altra. Seguim recte, a partir d'aquí anirem trobant bonics trams de camí empedrat.
- 2,06 h** Cruïlla; seguim recte tot pujant, més endavant deixem un trencall a la dreta.
- 2,11 h** Ampla pista transversal que seguim a la dreta, en ser el pla, podem veure a la dreta el casal dels Germans de la Salle a la finca coneguda com Pareses, Sant Martí de Sesgueioles i una munió de masies escampades i a l'esquerra es destaca entre els camps la vila dels Prats de Rei i la torre de la Manresana.
- 2,38 h** En ser en un marcat revolt, deixem dos camins a l'esquerra i un a la dreta, el nostre retomba cap a l'esquerra amb una lleugera pujada. Al costat dret veiem el poblet abandonat de Miralles.
- 2,41 h** Deixem a l'esquerra una marcada pista que va cap a can Garsa.
- 2,49 h** A l'esquerra ens queda un trencall que passa pel costat d'unes runes i més endavant trobem la masia de cal Queta. A partir d'aquí la pista careneja, podem observar bons panorames a un i altre costat i tornarem a trobar bonics trams empedrats fins a arribar al poble, som a l'antic camí de Calaf, CAMÍ RAL conegut també com el camí de la Serra.
- 3,12 h** A la dreta veiem el cementiri i un dipòsit d'aigua de nova construcció, així com una cinglera dita el balç Fitó i la carretera que serpenteja cap a Veciana. Quan el camí comença a davallar, ja davant del poble, deixem la marcada pista que duu a una fàbrica i el trencall del cementiri per seguir un ben marcat corriol que surt a l'esquerra. A l'esquerra tenim la cinglera i a dalt d'un turonet veiem una casa abandonada, el corriolet revolta enfilant la direcció del poble. Un parell de minuts més i gairebé al final de la cinglera seguim per un corriol que davalla cap a la dreta, el poble és davant.
- 3,25 h** Copons

Indret en el camí

Text i foto: Futbol Club Copons

Actualment el **FC Copons** és un equip de futbol que milita al grup VII de 3ª Regional de la província de Barcelona.

El club s'autofinancia amb els seus socis, una subvenció de l'Ajuntament de Copons, la loteria del sorteig de Nadal i algunes petites rifes, que s'efectuen en el mateix camp del Rieral els dies de partit, així com amb la col·laboració de tots els components de la plantilla, directius i cos tècnic que hi posen viatges, etc.

Cal destacar la tasca realitzada en aquests últims anys, en què el Sr. **Jaume Romeu**, en nom de finques Gaudí, va estar patrocinant el club mitjançant el pagament de l'equip esportiu (samarretes, pantalons, botes...), un sopar de comiat de cada una d'aquestes temporades, així com alguna altra cosa més. Des d'aquí li donem les gràcies per tot l'esforç que ha fet pel bé del club.

Al principi d'aquesta última dècada l'equip ocupava les últimes posicions de la taula; any rere any, se sortia a jugar els partits amb 9 o 10 jugadors, això era motivat perquè la majoria dels components de la plantilla eren de fora de Copons i estaven cansats de jugar. Llavors es va decidir fer una aposta forta per uns joves jugadors del poble, que estaven jugant en equips juvenils d'Igualada, ells tenien entre 15 i 17 anys, a partir d'aleshores es van encadenar tota una sèrie de temporades molt bones, ocupant posicions destacades, així com una meritòria 5ª posició, en la classificació final de la temporada 89-90, fins arribar a aquests dos últims anys que els resultats no han estat els esperats.

Aquest any hi ha hagut una petita reestructuració de la plantilla, així com algunes baixes de jugadors carismàtics i estimats, com podien ser el **Joan Morros**, l'**Agustí Gudel** o el **Santi Morera**, que portaven ja molts anys defensant els nostres colors, per tant l'equip ha quedat així:

Porters: **Joan Poch, Roman Figuerola**
 Defenses: **Xavi Lorente, Ricard Tomàs, Daniel Garcia, Juan Manuel Esteller, Jordi Riera, Cèsar Jato**
 Migcampistes: **Pere Gabarró, Joan Gabarró, Ramon Gabarró, Miguel Montosa, Carles Mas, Sergi Xaus**
 Devaners: **Daniel Garriga, Joan Obradors, Josep Mª Puig, Josep Tomàs, Oriol Martí**

Després de molts anys d'història, en els quals es recorda una sola temporada en què una part dels integrants de la plantilla entrenava, ara és torna a intentar; l'Ajuntament de Copons ens ha fet arribar l'electricitat al camp i nosaltres mateixos ens hem preocupat de col·locar-hi un "focus". L'equip al principi entrenava dos cops a la setmana, per agafar la forma física adequada per a començar la temporada; ara tants sols s'entrena un cop a la setmana per a mantenir-la. En la preparació física tenim com a responsable **Pere Gabarró** que, a més a més, actua com a jugador, aquest any ha estat re-fitxat provinent d'estar dues temporades al Calaf, a 2ª Regional. En l'aspecte tècnic tenim **Daniel Garcia** com a entrenador-jugador i **Josep Mª Clarassó** com a segon entrenador. Per tant el cos tècnic queda així:

Daniel Garcia	1r entrenador
Josep Mª Clarassó	2n entrenador
Pere Gabarró	Preparador físic
Marcel Garriga	Massatgista
Miquel Exposito	Delegat

La Directiva actual es la següent:

Emili Solé Corbella	President
Francesc Tomàs Pujol	Vicepresident
Joan Obradors Ribot	Secretari
Josep Mª Riera Garriga	Tresorer
Ramon Gamisans Vilaseca	Vocal
Marcel Aparisi Ramon	Vocal
Lluís Baños Gasso	Vocal
Miquel Expósito Martos	Vocal
Genís Riera Garriga	Vocal
Daniel Garcia Farres	Vocal
Josep Mª Clarassó	Vocal

L'equip actual del FC Copons

Aquesta temporada la plantilla del **FC Copons** ens hem proposat el repte d'arribar a ocupar el centre de la classificació a l'acabar el campionat, esperem en aquesta segona volta de la lliga recuperar posicions i que els nostres esforços donin a la fi un resultat positiu.

Aprofitem des d'aquest article de la 3ª edició de Camí Ral per demanar als vilatants de Copons que s'animin a baixar a veure els partits de l'equip, al camp del Rieral per donar-li suport, i donem les gràcies als seguidors habituals que ho fan des de fa temps.

Per últim ens agradaria fer des d'aquestes línies un petit homenatge a un home que ho ha fet tot pel futbol d'aquest poble, un home al qual tots coneixem i sabem el que sent pels colors blanc i vermell de les nostres samarretes, aquest home que cada partit marca les ratlles del camp, posa i treu les xarxes de les porteries; ell no pot ser ningú més que el Sr. **Emili Solé i Corbella**, conegut per tots nosaltres carinyosament com "el Vinyes", i li donem les gràcies per tot.

juliol

1 Arranjament per part dels veïns de la teulada de l'absis de l'ermita de Sant Pere
 3 Inici dels curssets de natació, a la piscina municipal
 27 Revetlla de Sant Jaume amb "Ceregumil Power", a la piscina municipal
 29 Surt al carrer el segon número del butlletí "Camí Ral"
 31 Finalització dels curssets de natació

agost

2 Modificació de l'antena col·lectiva per poder veure -qui ho desitgi- CANAL +
 4 Futbol: La Guardiola, 2 - Copons, 0
 5 Ple extraordinari
 6 Comencen els entrenaments del FC COPONS
 Cinema a la fresca amb la pel·lícula "Robin Hood", a la piscina municipal amb capbussada popular
 10-18 Actes de la Festa Major: Campionat de futbito - Campionat de truc - Concurs fotogràfic - Campionat de natació - Concurs de salts - Repic de campanes - Cercavila - Espectacle infantil - Ball de nit - Conill porquí - Sardanes/Vermut - Futbol: Copons, 2 - Jorba, 4 - Teatre: "El marit de la Marina és mariner" - Concert/Vermut - Cursa de bicicletes de muntanya - Gran ball de nit - Correfoc - Festa anys 60 - Cursa popular - Sopar Fi de Festa - Bingo - Concurs de Play- Back - Futbol femení
 25 Futbol: Copons, 3 - La Guardiola, 2
 31 Futbol: Calaf, 6 - Copons, 2

setembre

6-10 Joventuts Feréstegues: Excursió al Parc Nacional d'Ordesa / Mont Perdut (3.355 m)
 7 Futbol: Penya Madridista ,1 - Copons, 0
 14 Futbol: Copons, 4 - La Llacuna, 1
 Sopar tancament temporada piscina
 14-15 Joventuts Feréstegues: Participació a la XVII Travessa Matagalls - Montserrat
 18 Hereu i pubilla (Neus Pujabet i Sergi Expósito), a la fira d'Igualada
 21 Futbol: Ateneu, 2 - Copons, 2
 26 Incorporació a l'Ajuntament d'un altre objector
 28 Futbol: Copons, 5 - Prats de Rei, 2

octubre

3 Sessió informativa sobre la vacunació antigripal, al consultori mèdic
 5 Futbol: Poble Sec, 3 - Copons, 0
 12 Futbol: Copons, 1 - Hostalets de Pierola, 6
 19 Futbol: Copons, 1 - Òdena, 3
 20 Joventuts Feréstegues: Excursió a Sant Pere de Copons
 26 Futbol: Ca n'Aguilera, 5 - Copons, 3
 26-27 Joventuts Feréstegues: excursió al Golf de Roses
 28 Ple ordinari
 29 Comencen les obres per portar l'electricitat al camp de futbol

novembre

1 Assamblea general del Centre Instructiu Coponenc
 1-3 II Campionat de Botifarra Cal Mai Tanquem
 9 Futbol: Copons, 1 - La Torre de Claramunt, 3
 23 Futbol: Copons, 2 - Fàtima, 4
 24 Joventuts Feréstegues: Participació a la 8ª Cursa de l'Esquiador (Igualada - Jorba)

desembre

1 Futbol: Montserrat, 4 - Copons, 3
 6 Futbol: Rebrot, 1 - Copons, 4
 7 Futbol: Copons, 4 - Tous, 2

Vista de la Vall d'Ordesa, 11 de setembre de 1996

La terra que badalla

Text: **Neus Sanz**

I mentrestant nosaltres ens creuem de braços...

Però diria que no només badalla, sinó que també posseeix un estrany virus, l'amor a la ignorància.

Com és lògic som els humans els que no prenem cas a la vida, és que potser la fem més difícil i avorrida. Cansats? No ho crec, segurament comoditat. Ens acomodem al costum de cada dia, ens tornem monòtoms i sembla ser que ja hem esgotat la imaginació per fer-la treballar.

Pensar no és fàcil, sentir és de franc... Així que, sense problemes no hi ha reflexió, però sense reflexió no hi ha equilibri.

Només cal pensar que la naturalesa és dura, però sàvia i que la verdadera doctrina surt de la bondat, de la humilitat i de la tolerància.

**Cada dia és una nova vida
Aprèn a viure-la !**

De Copons!

Text: **Elisenda Mercadal**

No només hi ha coponencs a Copons. Jo hi he estat ben poc darrerament, però encara que volti món sóc del meu poble. D'on ets? De Copons! I molta gent descobreix que, a mig camí del mar i el Pirineu, arrecerat per les muntanyes, hi ha un poble de cases de pedra, petit i prou maco, Copons.

A França he conegut quatre germans que van anar-se'n de petits, al temps de la guerra. Després de tants anys al país veí on han crescut els seus fills i els seus néts, ells es continuen sentint coponencs.

Guarden vius els records de quan corrien pel poble, de Cal Martí de la Muntanya on van néixer, dels nens amb qui jugaven i anaven a estudi, de les fonts i dels camins...

Al Paco, la Pepita, la Beatriz i el Josep els fa molta il·lusió saber com és ara Copons. Pregunten per les cases, pels amics d'infantesa... Però per damunt de tot jo els agraeixo que m'hagin acollit com un més de la seva família!

Diuem que els agradaria tornar a veure el seu poble. Els de la seva edat ja els coneixeu als Estruch, els de la meva potser recordareu un senyor francès que va venir un dia a l'escola. Sigui com sigui, si mai els trobeu passejant pels nostres carrers i els demaneu d'on són, us respondran amb orgull: **de Copons!**

Plantes silvestres

Text i recull: **Ramon Serra**

Il·lustracions:

El terme de Copons està farcit d'una gran varietat de plantes silvestres que ens envolten per tot arreu, i que de vegades no fem gaire cas.

Moltes d'elles tenen propietats medicinals i utilitzant-les degudament (unes vegades crues o amb infusió, d'altres amb bafos, maceració o cataplasmes, ...), ens poden ajudar a guarir desgavell del nostre cos.

També n'hi ha de mengívoles, i ens poden servir tant per a condimentar tot tipus de menjars, com per a realitzar-los, i passar a ser un ingredient més a l'hora de fer una amanida, un pastís, una melmelada, un licor... descobrint d'aquesta manera tot un ventall de nous sabors que la natura i el medi vegetal en especial ens ofereixen.

Tot seguit us esmento tres receptes que en la seva elaboració hi ha algun fruit o planta silvestre. Segur que si les proveu us agradaran.

Sopa d'Ortigues

1/2 Kg d'ortigues tendres
4 patates
1 ceba
1/4 l de crema de llet
sal i pebre
un polsim de nou moscada

Un cop rentades les ortigues es posen dins d'una cassola amb les patates trossejades i la ceba tallada ben prima. Es cobreix d'aigua i es cou durant 30 - 40 minuts, i després es passa per la batedora. S'hi tira sal, pebre i nou moscada al gust, s'hi afegeix la crema de llet, i se serveix calenta.

Galetes de Fonoll

300 g farina integral
120 g mantega
120 g sucre
1 ou
1 cullerada de fruits de fonoll
2 culleradetes de llevat

Es barreja la mantega fosa i el sucre, s'hi afegeix l'ou, la farina i el fonoll, i finalment el llevat dissolt en una mica d'aigua tèbia, i es pasta tot junt. S'aplana amb un corró, es talla a quadrets o amb un motlle. Es posa a coure al forn a uns 180°C durant uns 12 minuts.

"Mousse" de Mores

100 g sucre en pols
300 g mores madures
1 llimona
2 clares d'ou
1 cullerada d'aiguardent

Es renten les mores i es posen dins d'una cassola on s'empolvoren amb 50 g de sucre i es ruixen amb el suc d'una llimona. Es deixen macerar durant dues hores. S'escorren, es passen pel colador xinès i s'afageix la resta del sucre, l'aiguardent i les clares d'ou muntades. Es barreja tot i es conserva en un lloc fresc fins al moment de servir-ho. Es pren guarnit amb nata.

Salut

Dentició transitòria definitiva

Text: **Conxita Fàbregas**

Les primeres peces que erupcionen en el nadó són les de llet o dentició transitòria, queda formada amb 10 peces a la part superior i 10 més a la part inferior.

4 incisius superiors	/	4 inferiors
2 ullals “	/	2 “
4 molars “	/	4 “
0 queixals “		

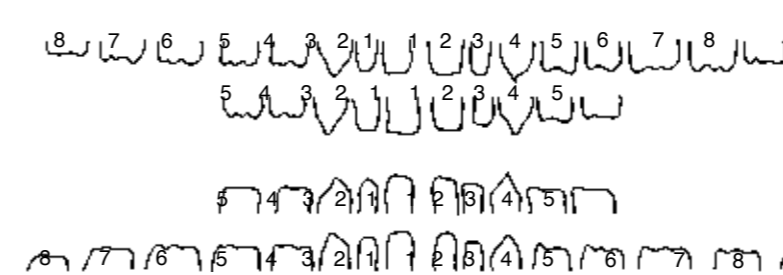
* L'edat d'erupció de les primeres peces és molt relativa. Acostuma a ser a partir dels 6 mesos fins als 10 mesos (depèn del cas), queda completada més o menys sobre els 2 anys.

La dentició definitiva és la de l'adult, comença al voltant dels 6 anys, fins als 12 anys més o menys quan s'han canviat totes les peces de llet per les definitives (els cordals o queixals del seny erupcionen al voltant dels 18-21 anys).

4 incisius superiors	/	4 inferiors
2 ullals “	/	2 “
4 premolars “	/	4 “
(queixals petits)		
2 molars superiors	/	2 “
(queixals grossos)		
2 cordals superiors	/	2 “
(queixals del seny)		

*És important que des de petits s'acostumin a fer servir el raspall, encara que sigui com un joc.

*Cap als 2 anys més o menys quan la dentició de llet ja és completa, començar a raspallar-se ja com un hàbit. (Després s'ha de repassar amb el raspall, per un adult).

6 mesos - 1 any	8 incisius	20 peces
1 mesos - 18 mesos	4 primers molars	
18 mesos - 2 anys	4 ullals	
2 anys - 2,5 anys	4 segons molars	

6 anys	4 primers molars definitius
---------------	------------------------------------

6 anys - 8 anys	8 incisius definitius
8 anys - 9 anys	4 premolars “
9 anys - 12 anys	4 ullals nous i 4 premolars nous

12 anys	4 segons molars
----------------	------------------------

18 anys - 21 anys.	4 cordals
---------------------------	------------------

Total dentició definitiva 28 peces + 4 queixals del seny

El bon fumador

Text: **Dr. José Luis Díaz, Metge titular de Veciana i Copons**

En teoria no ha d'existir. Sempre hi ha un prejudici almenys per a un mateix, no neguem el que potencialment el tabac pot afectar al cor, les arteries, els bronquis, els pulmons i la capacitat de produir càncer.

Però suposem que el gust del tabac i la seva companyia compensa l'estres, l'ansietat i que el costum i tradició mantinguin un vici menor o major, depenent de les seves conseqüències posteriors. Per sobre de tot això el respecte als altres ha de presidir el comportament del “bon fumador”, la família, el còniugue, els fills o els avis amb els que vivim no han de rebre un gram de fum pel simple fet de no renunciar a un desig en presència d'ells; no parlem, a més a més, si estan malalts.

Si el fumador considera que és un plaer, per què combinar-ho amb l'esforç (el caminar o portar pesos), amb el treball físic en general, éssent l'efecte del tabac molt més perjudicial en aquestes condicions.

Si s'ha de fumar, millor en un espai obert perquè el núvol que emergeix de la cigarreta o cigar, es dissolgui en l'atmosfera i no es quedi en un recinte tancat i petit perquè s'anirà introduint dins els nostres pulmos encara que hàgin deixat de fumar; a més a més el seu aroma, insensible al nostre olfacte, fa rebutjar les nostres companyies.

Dominem el tabac, no que ell ens domini a nosaltres. L'abús és inici i esclavitud; moderació no és tenir més intel·ligència, però sí major capacitat de llibertat.

Il·lustració d'**Erberto Carboni**, 1931

Apunts de Copons

Referències

Recull: **Ramon Serra**

Continuant amb la secció bibliogràfica que vam encetar l'edició passada, us oferim vuit nous títols de publicacions on hi ha articles que parlen o fan esment de Copons.

Guia de Catalunya 95

El Periódico
Entrega 11
Pàg. 167

V Feria de Frutos del Campo, 1958

Evolución Demográfica
Nuestra Comarca

Guia de Igualada, 1974

Serra/Puig
Pàg. 310 i 311

Excursions Temporada 1990-91

UEC Anoia
Matinal. Diumenge 10 de novembre de 1991
De Copons vers la Manresana dels Prats

Excursionisme, Butlletí de la Unió Excursionista de Catalunya

Març 1990
Pàg. 82

Arquitectura Religiosa Romànica de la Comarca d'Anoia

Unió Excursionista de Catalunya
Arxiu de Romànic de la UEC de Sants
Eliseu Peidró / Joan Reig
Novembre 1994
Pàg. 2, 10, 11 i 24

La Comarca d'Anoia

Excursions, Pobles, Paisatges
Unió Excursionista de Catalunya
Gener Aymamí i Domingo
"Accèsit del XXX Premi Sant Bernat 1995"
Abril 1996
Pàg. 30, 31, 32 i 33

800 Molins Fariners de Catalunya

Des del Sènia i l'Algars al Cardener-Llobregat
Museu - Arxiu Comarcal de Montblanc
Salvador Palau Rafecas "El Galo"
Santa Coloma de Queralt - Alt Gaià - 1994
Pàg. 17, 24, 30 i 31

Camí Ral Butlletí Informatiu Vila de Copons

Edita: **Ajuntament de Copons, Àrea Municipal de Cultura**
Disseny i maqueta: **ESPAI GRÀFIC**, Igualada
Correcció lingüística: **Servei Comarcal de Català**
Dipòsit legal: **B-7571-97**
Tiratge: **450 exemplars**
Publicació periòdica / Distribució gratuïta

Els articles publicats a Camí Ral reflecteixen solament l'opinió dels autors, no forçosament la de l'Ajuntament

Imatge portada: cedida per **Imma Lloró**
Agraïm la col·laboració de: **Nuri Pons, Josep Tomàs, Ma. Rosa Gusi, Emili Calvet, Daniel Garcia**

Professó de la M. de Déu de Fàtima, 1958 (Joan Segura)

Nens escola, curs 1952-53 (Elisenda Mercadal)

Abanderat caramelles* (Joan Segura)

Nens escola* (Joan Segura)

Ball de bastons, 1961 (Joan Segura)

Plaça de Ramon Godó, 1960 (Maria Pujabet)

Equip Copons, anys 50* (Joan Segura)

Cimentera* (Maria Pujabet)

Equip Copons, anys 50* (Joan Segura)

Zona d'horta* (Maria Pujabet)

Plantada d'arbres al Castell, 1966 (Joan Segura)

*Desconexim l'any de la fotografia, si tens alguna referència, t'agraïrem que ens ho facis saber

Ajuntament de Copons
c. Àngel Guimerà, 10
08281 Copons, Anoia
Tel. / Fax (93) 809 00 00

100 Anys de Copons